

ØRLAND KOMMUNE
Postboks 401
7129 BREKSTAD

Vår referanse
201618379-3

Deres referanse
10477/2016/140/SNOGLO

Dato
26.10.2016

Kommunal planstrategi - Ørland kommune. Frist for innspill 30.10.2016

Vi viser til deres oversendelse datert 22.september 2016.

På en rekke punkt er planstrategien sammenfallende med kommuneplanens samfunnsdel. I følge planstrategien er det viktigste for Ørland kommune fortsatt å jobbe målrettet med næringsutvikling, tilflytting og bolyst for å utnytte synergieffektene av Ørland Hovedflystasjon.

Kommunen har en svært rik kulturarv som bl.a. kan være utgangspunkt for attraksjonsutvikling og grunnlag for reiselivsnæring, samt tilflyttings/bolystsatsingen i kommunen. Kulturminner og kulturmiljøer er ikke omtalt i planstrategien. I oversikten av planer og planbehov vises det til oppstart av en kulturminneplan i 2014 og som skal ferdigstilles i 2017/2018. Fylkeskommunen ser behovet for en kulturminneplan og økt satsning på kulturminnearbeid, spesielt med tanke på omfanget av saker som berører dette området.

Under punkt 2.2 *Regionale føringer*, bør det også vises til:

- Regional plan for kulturminner 2013-2017 (21)
- Regional strategi for arealbruk 2014-2024.

Folkehelsesatsingen er godt forankret i kommunen, og kommunen deltar aktivt i utviklingsarbeidet *Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse*.

I punkt 4.4 *-forslag til utarbeidelse av planer og strategidokumenter*, bør vårt tidligere oversendte forslag til retningslinjer for gravearbeider (vedlagt) nedfelles i plan og legges til grunn ved saksbehandling.

Kommuneplanens arealdel er under revisjon når det gjelder rød støvsone. Fylkeskommunen i samarbeid med Riksantikvaren mener revisjonen også bør omfatte Austråttlandskapet. Ørland kommune, sammen med Sør-Trøndelag fylkeskommune og Riksantikvaren jobber med å styrke vernet av herregårdslandskapet rundt Austrått. I den forbindelse har det vært diskutert muligheter for en områderegulering av et avgrenset område rundt Austrått. En slik områderegulering ligger nå inne i forslaget til kommunal planstrategi 2016-2020.

Det er positivt at kommunen ønsker å starte områderegulering for Austrått i 2016. Både fylkeskommunen og Riksantikvaren synes det er positivt at Ørland kommune viser vilje til å gjennomføre en områderegulering. Det viser at kommunen tar vernet av Austråttlandskapet på alvor.

Saksbehandler: Heidi Beate Flatås, heidi.flatas@stfk.no,

Postadresse:
Postboks 2350
sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Fylkeshuset
Erling Skakkesgt.14
7004 TRONDHEIM

Telefon: +47 72 81 10 00
Bankkonto: 8601.27.27277
Org.nr.: 938 634 556

E-postadresse:
Postmottak@stfk.no
Internett:
www.stfk.no

Én av konsekvensene av en områderegulering vil imidlertid være utløsning av krav om undersøkelser etter Kulturminneloven § 9, noe Riksantikvaren ikke ønsker for dette tiltaket.

Et alternativ til områderegulering, som er en krevende prosess, kan være å foreta en revisjon av kommuneplanen, eller utarbeide en egen kommunedelplan for området. Dette er en mindre krevende prosess og utløser ikke de samme krav til arkeologiske undersøkelser.

Vi anbefaler derfor kommunen å legge inn et bestemmelsesområde med bestemmelser for Austråttområdet, der både avgrensning og bestemmelser utarbeides i samråd med kulturminneforvaltningen. Videre at det legges en utvidet hensynssone rundt, med retningslinjer som gir kommunen et styreapparat for en god forvaltning og utvikling av gårdsnummer 82.

Forslag til avgrensning av hensynssone og bestemmelsesområde vil bli diskutert i møte 2.november 2016, mellom Riksantikvaren, fylkeskommunen og Ørland kommune.

I den samlede oversikten over kommunens planer og planbehov, bør også Estetiske retningslinjer for et attraktivt bosted (jfr Planstrategi og Planprogram 2013-2026) prioriteres. I oversikten brukes begrepet områdeplan. Fylkeskommunen oppfatter at det her er ment områderegulering, da begrepet områdeplan ikke er et begrep i plan- og bygningsloven.

Vi anbefaler at planer som er gjenstand for prosesskrav etter PBL, markeres.

Fylkeskommunen er som ellers åpen for samarbeid og veiledning i det videre arbeidet.

Med hilsen

Vigdis Espnes Landheim
Fagsjef

Heidi Beate Flatås
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert

Vedlegg:
Forslag til retningslinjer for gravearbeider i Ørland kommune
Aktsomhetskart

Kopi:
RIKSANTIKVAREN, Postboks 8196 DEP, 0034 OSLO
'fmstpostmottak@fylkesmannen.no'
'firmapost-midt@vegvesen.no'

Revidert forslag til retningslinjer for gravearbeider i Ørland kommune

24.02.16

Ved ulike typer gravearbeider kan en komme i berøring med fredete kulturminner som ligger under dagens bakkenivå. Kulturminneloven har bestemmelser om framgangsmåte i slike tilfeller. Hvis gravingen kan påvirke kjente kulturminner skal Sør-Trøndelag fylkeskommune varsles om dette i god tid før igangsetting slik at det kan vurderes om og på hvilken måte tiltaket kan utføres.

Hvis det kommer fram arkeologiske gjenstander eller fredete kulturminner under gravearbeid skal også fylkeskommunen varsles og arbeidet skal stanses i påvente av nærmere avgjørelse.

For å gjøre det lettere å vurdere hvilke gravetiltak som skal varsles til fylkeskommunen er det utarbeidet et aktsomhetskart med tilhørende retningslinjer:

Ved graving innenfor prognoseområdene A og B skal tiltaket forelegges Sør-Trøndelag fylkeskommune til vurdering av kulturminneinteresser i god tid før planlagt oppstart. Unntatt fra varsling er:

- Graving i forbindelse med vedlikehold av infrastruktur innenfor eksisterende grøftetraseers bredde og dybde.
- Vedlikeholdsgrøfting i tidligere oppgravde traséer samt tilleggsgrøfting av mindre omfang.
- Opprensing av åpne dreneringsgrøfter, kanaler, elver eller veigrøfter dersom dette ikke kommer i berøring med kjente kulturminner.
- Graving i forbindelse med vedlikehold av eksisterende veier og trafikkområder i en dybde tilsvarende moderne påført bærelag.
- Graving rundt bygg med full kjeller inntil 1 meter fra ytterkant av grunnmur.
- Graving i dyrket mark til en dybde av 0,4 meter under dagens markoverflate.
- Graving innenfor regulerte områder der kulturminneinteressene allerede har blitt avklart gjennom en tidligere planprosess. Metodeutvikling gjennom de siste 20 årene medfører imidlertid at ikke alle reguleringsplaner av eldre dato er tilfredsstillende avklart etter dagens standard, det må derfor tas forbehold om dette.

Dette vil si at graving i masser som allerede er omrotet ikke skal varsles. Vanlig pløying av dyrket mark med samme pløyedybde som tidligere skal heller ikke varsles. Søknad om nydyrking eller bygging av landbruksvei, samt dreneringssøknader innenfor landbruket oversendes til fylkeskommunen i henhold til gjeldende forskrifter.

Ved graving innenfor områder regulert til spesialområde med formål bevaring av kulturminner samt områder regulert til hensynssone C - bevaring av kulturminner og –miljøer må gravearbeidene avklares med Sør-Trøndelag fylkeskommune i god tid i forkant av planlagt oppstart. Det samme gjelder for gravearbeider som kan komme i berøring med automatisk fredete kulturminner med tilhørende sikringssoner registrert i den nasjonale kulturminnebasen Askeladden. Se vedlagte kart for en oversikt over registrerte kulturminner i Askeladden pr. dato.

Forklaring til kartet:

Prognoseområde A: Område som antas å ha et høyt potensiale for funn av automatisk fredete kulturminner, enten synlige eller skjult under markoverflaten. Ved planlagte tiltak kan det påregnes at det blir stilt krav om arkeologiske registreringsundersøkelser i form av maskinell søkesjaktning der grunnforhold og topografi gjør det relevant og /eller visuell befaring, med de unntak som er nevnt over.

Prognoseområde B: Område som antas å ha et lavere potensiale for funn av automatisk fredete kulturminner. Ved planlagte tiltak vil det fra sak til sak vurderes om arkeologisk registrering er nødvendig.

Øvrige områder antas å ha et lavt potensiale for funn av automatisk fredete kulturminner, selv om det ikke kan utelukkes helt.

Merk: prognosevurderingen gjelder foreløpig bare «fastlandsørlandet», ikke Garten, Storfosna og Kråkvåg.

Mulige konsekvenser ved funn av gjenstander eller fredete kulturminner

Funn av arkeologiske gjenstander vil sjelden føre til arealmessige begrensninger for grunneier. I noen tilfeller viser det seg imidlertid at et gjenstandsfunn stammer fra et fast kulturminne. Da vil et areal bli lagt inn i Askeladden som et automatisk fredet kulturminne. Dyrking vil normalt kunne fortsette som tidligere i slike områder. Dersom det er nødvendig med nærmere arkeologiske utgravninger vil Staten dekke kostnadene knyttet til dette.

Aktsomhetskart arkeologiske kulturminner Ørland

